

РОЗВИТОК ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО ТА СТРАХОВОГО РИНКУ
DEVELOPMENT OF FINANCIAL-CREDIT AND INSURANCE MARKET

УДК 336.763.3

doi: <https://doi.org/10.15330/apred.2.21.216-227>

Грубляк О.М.¹, Жаворонок А.В.², Харабара В.М.³

РИНКОВА КАПІТАЛІЗАЦІЯ КОМПАНІЙ: ІНВЕСТИЦІЙНІ ОРІЄНТИРИ

Чернівецький національний університет імені Юрія
Федьковича,
кафедра фінансів і кредиту,
вул. Коцюбинського, 2, м. Чернівці,
58002, Україна,
тел.: +380-372-509461

¹ e-mail: o.grublyak@chnu.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7198-9747>

² e-mail: a.zhavoronok@chnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9274-8240>

³ e-mail: v.kharabara@chnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8555-6440>

Анотація. У статті здійснено комплексне дослідження ринкової капіталізації компаній як важливого критерію їх фінансової стабільності, інвестиційної привабливості та ринкової позиції. Ринкова капіталізація є ключовим індикатором вартості компанії в очах інвесторів, що ґрунтується на співвідношенні ціни акцій та загальної кількості акцій в обігу. У цьому контексті стаття присвячена аналізу структури глобального ринку акцій, зокрема детальному вивченню компаній, що належать до шести основних категорій за обсягом капіталізації: Mega Cap, Large Cap, Mid Cap, Small Cap, Micro Cap та Nano Cap. Метою дослідження є виявлення специфіки кожного капіталізаційного сегменту, аналіз ключових відмінностей між ними, а також формулювання інвестиційних орієнтирів для потенційних учасників ринку на основі фінансових характеристик компаній. У роботі застосовано методи статистичного, порівняльного та графічного аналізу, що дало змогу не лише кількісно оцінити ринкову вартість підприємств, а й розглянути додаткові показники, такі як мультиплікатор Р/Е, галузева приналежність, географічне розташування, публічність і ризиковість бізнесу. Статистична вибірка складалася з 60 провідних компаній кожного сегменту (по 10 представників), що дозволило сформувати збалансовану картину ринку. У результаті дослідження встановлено, що ринкова капіталізація компанії істотно впливає на її інвестиційний потенціал та стратегії розвитку. Зокрема, компанії категорії Mega Cap мають стабільні прибутки, глобальний вплив і мінімальні ризики, тоді як представники Nano Cap – це зазвичай малі інноваційні проекти з високою волатильністю. Mid Cap і Small Cap демонструють баланс між стабільністю та потенціалом зростання, часто представляючи перспективні галузі, такі як біотехнології, ІТ або альтернативна енергетика. Проаналізовано також залежність ефективності капіталовкладень від фази економічного циклу: малокапіталізовані компанії першими реагують на економічне відновлення, але найбільше втрачають у періоди спаду. Наукова новизна дослідження полягає в інтеграції класифікаційного та порівняльного підходів до аналізу ринкової капіталізації компаній як інструменту для прогнозування динаміки фондового ринку. Практична значущість полягає у можливості використання отриманих результатів для формування ефективних інвестиційних стратегій, побудови диверсифікованого портфеля та оцінки ризик-профілю інвестиційних об'єктів залежно від рівня капіталізації.

Ключові слова: ринкова капіталізація, сегменти ринку, інвестиційні орієнтири, фондовий ринок, диверсифікація портфеля, інвестиційна стратегія, галузевий аналіз.

Hrubliak O.M.¹, Zhavoronok A.V.², Kharabara V.M.³

MARKET CAPITALIZATION OF COMPANIES: INVESTMENT GUIDELINES

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Finance and Credit,
2 Kotsyubynsky Str., Chernivtsi, 58012, Ukraine
tel: +380-372-509461

¹ e-mail: o.grublyak@chnu.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7198-9747>

² e-mail: a.zhavoronok@chnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9274-8240>

³ e-mail: v.kharabara@chnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8555-6440>

Abstract. The article presents a comprehensive study of companies' market capitalization as a crucial criterion of their financial stability, investment attractiveness, and market position. Market capitalization is a key indicator of a company's value in the eyes of investors, based on the relationship between the share price and the total number of outstanding shares. In this context, the article is devoted to analyzing the structure of the global stock market, with a particular focus on companies classified into six main capitalization categories: Mega Cap, Large Cap, Mid Cap, Small Cap, Micro Cap, and Nano Cap. The purpose of the study is to identify the characteristics of each capitalization segment, analyze the key differences among them, and formulate investment guidelines for potential market participants based on the financial profiles of the companies. The research employs statistical, comparative, and graphical analysis methods, which enabled not only a quantitative assessment of the market value of enterprises but also an examination of additional indicators such as the P/E ratio, industry affiliation, geographic location, business transparency, and risk profile. The statistical sample included 60 leading companies from each segment (10 representatives per category), allowing for a balanced overview of the market. The study found that a company's market capitalization significantly influences its investment potential and development strategies. Specifically, Mega Cap companies demonstrate stable profits, global influence, and minimal risks, whereas Nano Cap representatives are typically small innovative projects with high volatility. Mid Cap and Small Cap segments balance stability with growth potential, often representing promising industries such as biotechnology, IT, and alternative energy. The dependence of investment efficiency on the phase of the economic cycle was also analyzed: smaller capitalization companies tend to be the first to respond to economic recovery but also suffer the most during downturns. The scientific novelty of the research lies in integrating classificatory and comparative approaches to analyzing market capitalization as a tool for forecasting stock market dynamics. The practical significance consists in the potential use of the results for developing effective investment strategies, building diversified portfolios, and assessing the risk profiles of investment objects depending on their capitalization level.

Key words: market capitalization, market segments, investment guidelines, stock market, portfolio diversification, investment strategy, industry analysis.

Вступ. Фондовий ринок України зазнає трансформацій під впливом як внутрішніх економічних чинників, так і глобальних тенденцій. Танклевська Н. та Ярмоленко В. [1] підкреслюють актуальні проблеми функціонування українського фондового ринку, зокрема нестабільність нормативно-правового середовища та низький рівень капіталізації, що стримують розвиток інвестиційної активності. У роботі Лютого І. та Крупки І. [2] зроблено акцент на суперечностях між пріоритетами розвитку та реальними умовами функціонування ринку акцій, що проявляється у слабкій привабливості цінних паперів для інституційних інвесторів. Капелюшна Т. [3]

проводить порівняльний аналіз фондових ринків Європи та України, наголошуючи на відставанні вітчизняного ринку за обсягами капіталізації та фінансовою інфраструктурою. Шуба О. А. [4] акцентує увагу на бар'єрах інтеграції українського фондового ринку до глобального, серед яких – низький рівень ліквідності та обмежена кількість емітентів. Зовнішній контекст розкривають роботи Фролова С., Орлова В. та Дихи М. [5], які демонструють залежність розвитку українського фондового ринку від світових фінансових центрів.

Ринкова капіталізація є одним із ключових показників для оцінки розміру, впливовості та інвестиційної привабливості компанії. Вона визначається як добуток вартості однієї акції на загальну кількість акцій в обігу і дає змогу порівнювати компанії незалежно від ціни окремих акцій. Білик Д. [6] висвітлює структуру капіталізації найбільших компаній світу, що слугує тлом для аналізу позицій українських емітентів. У глобальному контексті Kuvshinov D. і Zimmermann K. [7] досліджують довгострокову динаміку фондового ринку через призму капіталізації, демонструючи зв'язок між структурними зрушеннями в економіці та ринковою капіталізацією. Праці MacKillop S. [8] та Nicolosi M. [9] пропонують прикладну типологію рівнів ринкової капіталізації, яка важлива для розуміння інвестиційних стратегій.

У сучасному глобальному ринку ринкова капіталізація стала важливим інструментом для класифікації компаній. Кожна з груп має свої особливості: від стабільних корпоративних гігантів до невеликих інноваційних підприємств із високим потенціалом росту, але й з вищим рівнем ризику. Такий аналіз дозволяє краще зрозуміти структуру світового фондового ринку, виявити закономірності між капіталізацією та прибутковістю, а також формулювати рекомендації для потенційних інвесторів з урахуванням ризиків і можливостей у кожному сегменті. Farooq U. et al. [10] здійснили емпіричне дослідження взаємозв'язку ринкової капіталізації, інтелектуального капіталу та інвестицій у промисловість, встановивши, що саме поєднання ринкової ваги компанії та її нематеріальних активів має вирішальний вплив на обсяг промислових вкладень. Робота Azeem A. et al. [11] додає до розгляду екологічний вимір, вказуючи на вплив ринкової капіталізації на екологічне навантаження та сталість розвитку, що може бути враховано при стратегічному інвестуванні в промисловість. У цьому дослідженні інтегровано класифікаційний підхід (поділ компаній за категоріями ринкової капіталізації), порівняльний аналіз фінансових характеристик світових компаній і ринкову поведінку інвесторів.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз компаній з різним рівнем ринкової капіталізації (від Mega Cap до Nano Cap) з метою виявлення ключових тенденцій, галузевих особливостей, географічного розподілу та фінансових характеристик (зокрема, співвідношення між ринковою капіталізацією та коефіцієнтом P/E). У фокусі дослідження – найбільші представники кожної групи станом на травень 2025 року.

Результати. Ринкова капіталізація – це загальна ринкова вартість усіх акцій компанії, що перебувають в обігу. Ринкова капіталізація є швидким показником розміру та ринкової вартості компанії, яка розраховується шляхом множення поточної ринкової ціни однієї акції на кількість акцій в обігу. Ринкова капіталізація змінюється протягом торгового дня, оскільки вона залежить від ціни акцій. Зазвичай кількість акцій компанії є відносно стабільною та змінюється лише у випадках випуску нових акцій (вторинного розміщення), надання опціонів на акції працівникам або викупу акцій компанією. Оскільки ці показники компаній практично не змінюється, основним фактором змін ринкової капіталізації є саме ціна акцій.

Визначення ринкової капіталізації необхідне для:

1. Оцінки розміру компанії – це дозволяє інвесторам порівнювати компанії між собою за масштабами їх діяльності та впливу на ринок.

2. Формування інвестиційної стратегії – інвестори часто обирають компанії різної ринкової капіталізації (великої, середньої або малої) залежно від свого рівня ризику, очікуваної прибутковості та горизонту інвестування.

3. Аналізу ринкової позиції компанії – ринкова капіталізація є індикатором довіри інвесторів до компанії та її перспектив зростання.

4. Включення до біржових індексів – багато фондових індексів (наприклад, S&P 500) формуються на основі ринкової капіталізації компаній.

5. Оцінки потенціалу злиттів і поглинань – ринкова капіталізація допомагає оцінити, наскільки компанія доступна для купівлі або наскільки вона може бути конкурентоспроможною в процесі злиття.

6. Визначення фінансової стійкості – компанії з високою ринковою капіталізацією зазвичай вважаються більш стабільними та менш ризикованими.

Існує досить багато чинників, що впливають на ринкову капіталізацію компанії. Вивчення цих факторів допомагає інвесторам оцінити очікуваний рівень рентабельності конкретної компанії, зокрема: попит на продукцію або послуги компанії та її здатність задовольнити цей попит; коливання на ринку, які можуть впливати на ринкову капіталізацію, зміни в окремій галузі, так і загальноекономічний спад – або обидва фактори одночасно; виконання ордеру на продаж акцій компанії, що знижує її вартість; ефективність та інноваційність конкурентних брендів чи організацій, які впливають на привабливість компанії для інвесторів; надійність і репутація компанії. Розуміючи вплив різних факторів на ринкову капіталізацію, інвесторам також варто усвідомлювати, як з роками зростають або зменшуються інвестиції.

Ринкова капіталізація відіграє важливу роль у тому, як інвестори та аналітики оцінюють компанії. Класифікація категорій ринкової капіталізації (Mega Cap, Large Cap, Mid Cap, Small Cap, Micro Cap, Nano Cap) є загальноприйнятим стандартом у фінансовій аналітиці та використовується провідними інвесторами (табл. 1).

Таблиця 1

Розміри ринкової капіталізації компаній

Table 1

Categories for Market Capitalization

Категорія	Ринкова капіталізація
Мегакапіталізація (Mega Cap)	понад 200 млрд дол.
Велика капіталізація (Large Cap)	від 10 до приблизно 200 млрд дол.
Середня капіталізація (Mid Cap)	від 2 до 10 млрд дол.
Мала капіталізація (Small Cap)	від 300 млн до 2 млрд дол.
Мікрокапіталізація (Micro Cap)	від 50 до 300 млн дол.
Нанокapіталізація (Nano Cap)	менше 50 млн дол.

Джерело: [8]

Діапазон значень, які відповідають кожній групі ринкової капіталізації, може змінюватися у різних джерелах [8, 9]. Ця класифікація використовується для оцінки розміру компанії та її потенційного рівня ризику та прибутковості.

Компанії з мегакапіталізацією – це публічні компанії, чия ринкова капіталізація перевищує 200 млрд дол. Вони представляють найбільших та найвпливовіших гравців на фондовому ринку, часто мають глобальну присутність і виступають лідерами у своїй галузі, будь-то технології (наприклад, Apple, Microsoft), фінанси, охорона здоров'я чи споживчі товари. Такі компанії, як правило, мають: стійке фінансове становище, високу

ліквідність акцій, стабільні прибутки, низький рівень волатильності порівняно з малими компаніями. Станом на середину 2020-х років до цієї категорії належать приблизно 50 компаній у світі. У травні 2025 року ринкова капіталізація та співвідношення ціни до прибутку (P/E) найбільших технологічних та інших глобальних компаній демонструють значну різноманітність, що відображає різні очікування інвесторів щодо зростання прибутків цих компаній у майбутньому. Ринкова капіталізація вимірюється в трлн дол., а P/E – це співвідношення ціни акції до її прибутку на акцію (рис. 1).

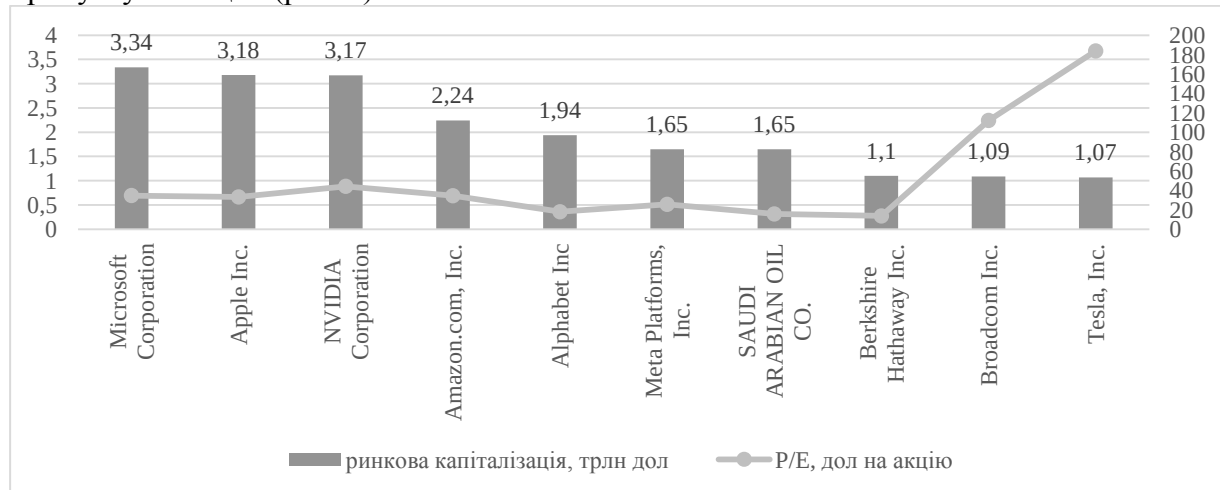

Рис. 1. Аналіз ринкової капіталізації та P/E 10 найбільших компаній світу з Mega Cap

Fig. 1. Analysis of Market Capitalization and P/E of the World's 10 Largest Mega Cap Companies

Джерело: [13]

У травні 2025 року найбільші компанії, такі як Microsoft, Apple та NVIDIA, мають високі рівні ринкової капіталізації, що перевищують 1 трлн дол. Це вказує на їх домінуючу позицію на ринку та значні очікування інвесторів щодо їх майбутнього зростання. Водночас, високий P/E у компаній, таких як Tesla (183,72) та Broadcom (112,1), вказує на значні очікування щодо їх прибутковості, що є наслідком високих інвестицій у інновації та розвиток. Компанії з низьким P/E, як Berkshire Hathaway (13,63) та Saudi Aramco (15,69), можуть бути більш стабільними, але менш динамічними у плані зростання, оскільки інвестори оцінюють їх прибутки більш обережно. Загалом, різні рівні P/E відображають різну стратегію росту та перспективи компаній в очах інвесторів, що дозволяє визначати їх ринкову цінність та потенціал.

Компанії з великою капіталізацією (Large Cap) мають ринкову капіталізацію в межах від 10 до 200 млрд дол. Як акції компаній з мегакапіталізацією, так і з великою капіталізацією вважаються «блакитними фішками» (*blue chips*) – тобто відносно стабільними фірмами, які менш чутливі до ринкових коливань порівняно з меншими компаніями.

Ринкова капіталізація та показник P/E компаній з Large Cap продовжують демонструвати різноманітність, що відображає розмаїття індустрій та регіональних лідерів на глобальному ринку. У порівнянні з Mega Cap компаніями, що включає технологічні гіганти, такі як Microsoft, Apple та NVIDIA, компанії з Large Cap доповнюють представники різних галузей, таких як енергетика (наприклад, PetroChina та Shell), фінанси (Goldman Sachs, Commonwealth Bank of Australia) та транспорт (Uber) (рис. 2).

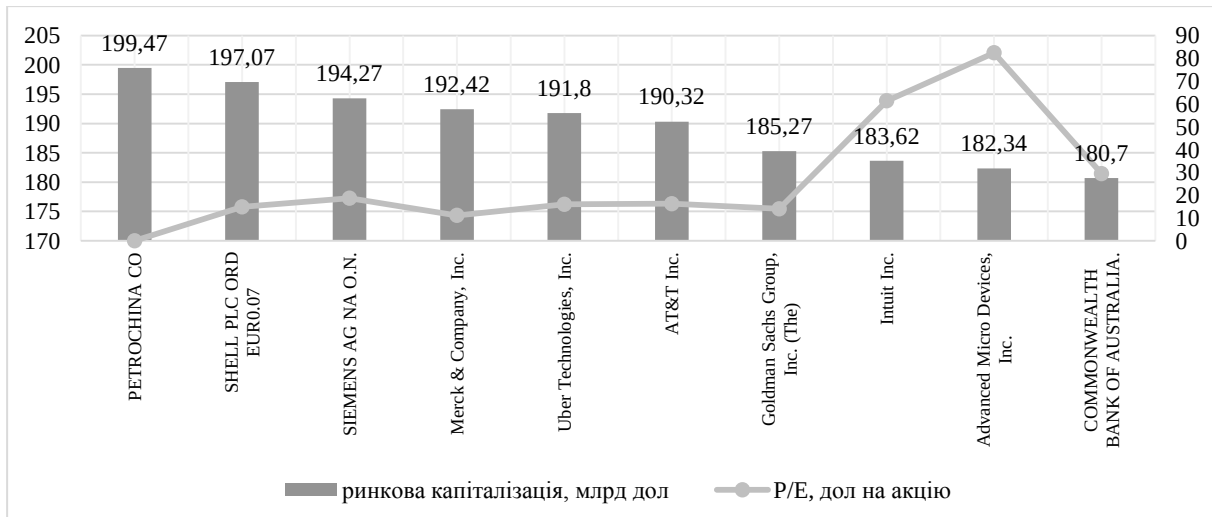

Рис. 2. Аналіз ринкової капіталізації та P/E 10 найбільших компаній світу з Large Cap

Fig. 2. Analysis of Market Capitalization and P/E of the World's 10 Largest Large Cap Companies

Джерело: [13]

Порівняння з попереднім складом, перелік Large Cap компаній показує більшу різноманітність у секторах, де представлені енергетичні компанії з відносно низьким P/E (наприклад, Shell з P/E 14,87), що свідчить про стабільність і менш агресивні очікування зростання порівняно з технологічними гігантами. Натомість, компанії, такі як Intuit та Advanced Micro Devices, мають значно вищі P/E, що свідчить про високі очікування щодо їхніх майбутніх прибутків, однак їх ринкова капіталізація знаходиться на дещо нижчому рівні. Це порівняння також підкреслює географічну різноманітність, оскільки у цьому рейтингу присутні компанії не лише з США (наприклад, Goldman Sachs, Uber), але й з інших країн, зокрема з Австралії (Commonwealth Bank of Australia) та Китаю (PetroChina).

Акції середнього капіталу (Mid Cap) мають ринкову капіталізацію від близько 2 до 10 млрд дол., і ці компанії зазвичай більш волатильні, ніж компанії великого та мегакапіталу. Акції зростання складають значну частину середнього капіталу. Це означає, що деякі з них можуть вийти з цієї категорії найближчим часом. Наприклад, Reddit Inc. (RDDT) провела своє первинне публічне розміщення акцій у березні 2024 року, і до середини року її ринкова капіталізація становила 9,84 млрд дол; до кінця 2024 року вона більше ніж подвоїлася, потрапивши в категорію великих компаній [13]. На рис. 3 наведено 10 найбільших компаній з Mid Cap, які представляють широкий спектр секторів і галузей.

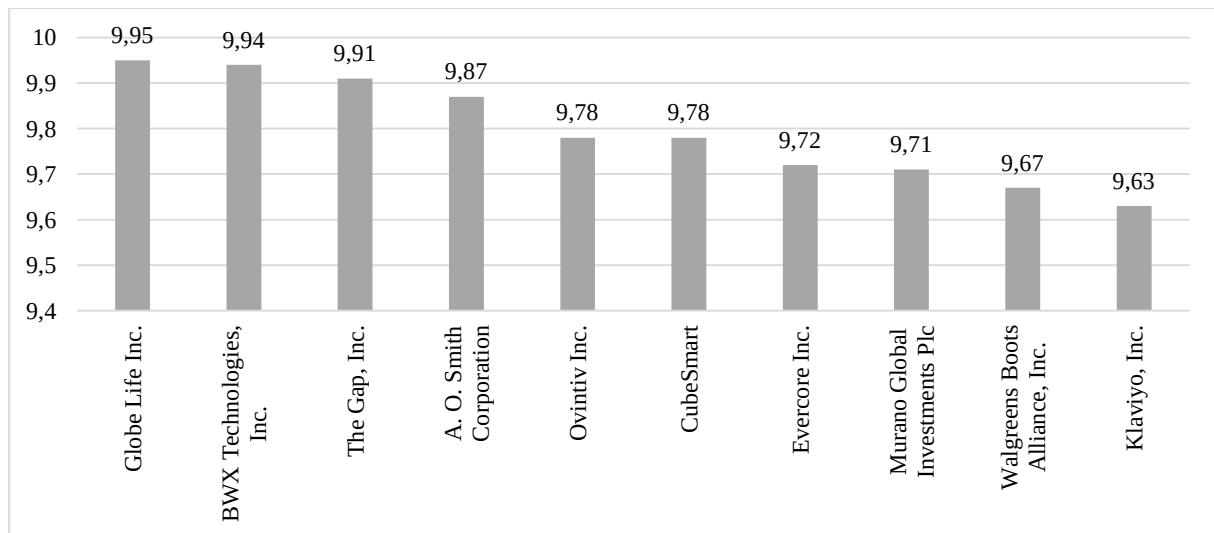

Рис. 3. Аналіз ринкової капіталізації 10 найбільших компаній світу з Mid Cap
Fig. 3. Analysis of Market Capitalization of the World's 10 Largest Mid Cap Companies
Джерело: [14]

Компанії з ринковою капіталізацією від 2 до 10 млрд доларів США класифікуються як середній капітал (Mid Cap). Цей сегмент ринку характеризується підвищеною волатильністю порівняно з великими (Large Cap) та мегакомпаніями (Mega Cap), але при цьому часто є осередком динамічного зростання, інновацій та підприємницького розвитку. На відміну від технологічно домінованої групи Mega Cap (Microsoft, Apple, NVIDIA) та диверсифікованого Large Cap портфеля (PetroChina, Uber, Shell), компанії середнього капіталу представляють більш широкую палітру секторів, зокрема:

- фінансовий сектор: Evercore Inc., Globe Life Inc.;
- індустрія споживчих товарів: The Gap, Inc., A. O. Smith Corporation;
- енергетика: Ovintiv Inc.;
- охорона здоров'я / фармація: Walgreens Boots Alliance, Inc.;
- технології та IT-сервіси: Klaviyo, Inc.;
- нерухомість: CubeSmart;
- інфраструктура та оборонна промисловість: BWX Technologies, Inc.

У географічному плані більшість компаній належать до США, проте з'являються й нові гравці з міжнародним походженням, як-от Murano Global Investments Plc.

Цей зріз демонструє високий потенціал зростання та широку індустріальну диверсифікацію, що робить сектор середнього капіталу важливою зоною для інвесторів, які шукають баланс між стабільністю та можливістю прибутку.

Компанії з малою капіталізацією (Small Cap) мають ринкову вартість від 300 млн дол до приблизно 2 млрд дол. Це зазвичай динамічні, але ще не масштабні бізнеси, які часто перебувають на ранньому етапі розвитку, виходять на нові ринки або спеціалізуються на вузьких нішах. У цьому сегменті вища волатильність, ніж у великих чи середніх компаній, але він також привабливий для інвесторів, що шукають високий потенціал зростання. Нижче наведено перші 10 компаній Small Cap (рис. 4).

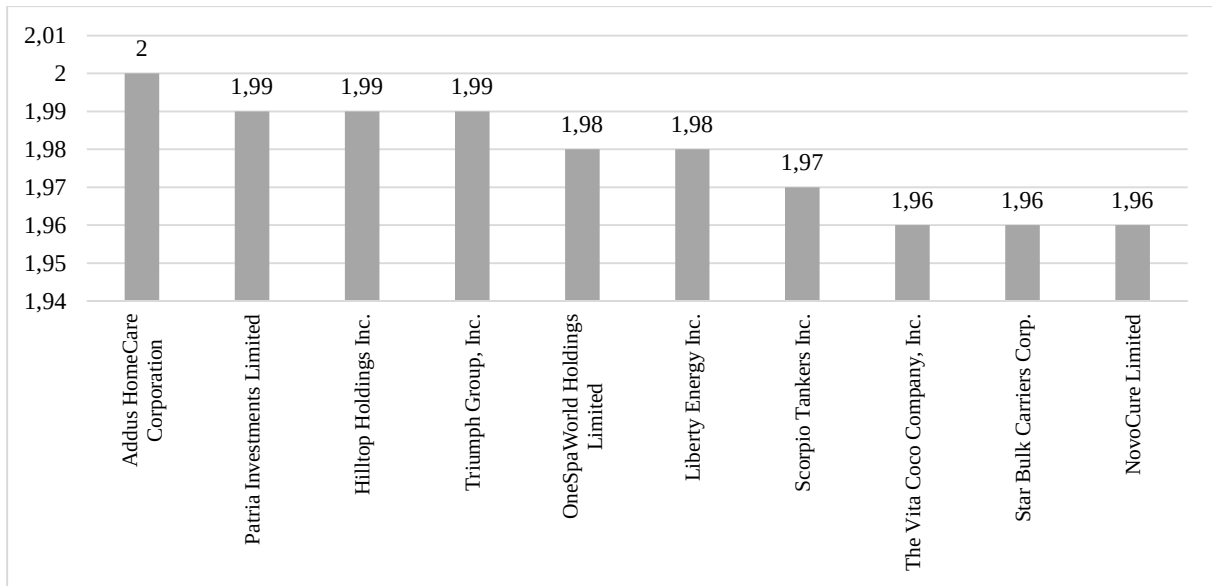

Рис. 4. Аналіз ринкової капіталізації 10 найбільших компаній світу з Small Cap
Fig. 4. Analysis of Market Capitalization of the World's 10 Largest Small Cap Companies
Джерело: [14]

Порівняно з Mega Cap (Microsoft, Apple) чи Large/Mid Cap (PetroChina, Globe Life), де переважають технологічні, енергетичні чи фінансові гіганти, у групі малих компаній фігурують менш відомі гравці, які представляють значно ширше регіональне та галузеве розмаїття.

Серед лідерів Small Cap бачимо:

- охорона здоров'я: Addus HomeCare Corporation, NovoCure Limited;
- інвестиційні послуги: Patria Investments Limited, Hilltop Holdings Inc.;
- промисловість та інжиніринг: Triumph Group, Inc., Scorpio Tankers Inc.;
- енергетика: Liberty Energy Inc.;
- споживчі товари та послуги: The Vita Coco Company, Inc., OneSpaWorld Holdings Limited;
- морські перевезення: Star Bulk Carriers Corp.

Цікаво, що половина компаній базується за межами США, зокрема в Латинській Америці, Східній Європі чи Азії, що свідчить про зростаючу роль глобального капіталу в сегменті малих бізнесів. Якщо Mega Cap – це якір стабільності, то Small Cap – це територія інновацій та ризику, яка може перерости у щось більше або зникнути з ринку. Відповідно, ці компанії часто є об'єктами поглинання або венчурного фінансування.

Мікрокомпанії (Micro Cap) включають переважно так звані «акції за копійки» – компанії з ринковою капіталізацією від приблизно 50 млн дол. до 300 млн дол. Серед них можуть бути невідомі фармацевтичні компанії, які ще не вивели продукт на ринок і лише займаються розробкою препарату, або невеликі стартапи, як-от команда, що працює над робототехнікою на базі штучного інтелекту. Інвестиції в такі компанії пов'язані з високим рівнем ризику і потребують ретельного аналізу та зваженого підходу. Багато акцій мікрокапіталу торгуються на позабіржовому (OTC) ринку. Котирування акцій Micro Cap можна отримати безпосередньо від брокера-дилера або на позабіржових системах, таких як Global OTC ATS і OTC Link ATS, серед інших платформ.

Сегмент мікрокапіталізації найменші публічні компанії, які часто перебувають на ранніх стадіях розвитку, діють у вузькоспеціалізованих нішах або зазнають фінансових труднощів. Більшість з них не є широко відомими, а їхні акції часто

малоліквідні. Інвестування в такі компанії пов'язане з високими ризиками, але також може принести значні прибутки у випадку стрімкого зростання або прориву на ринку (рис. 5).

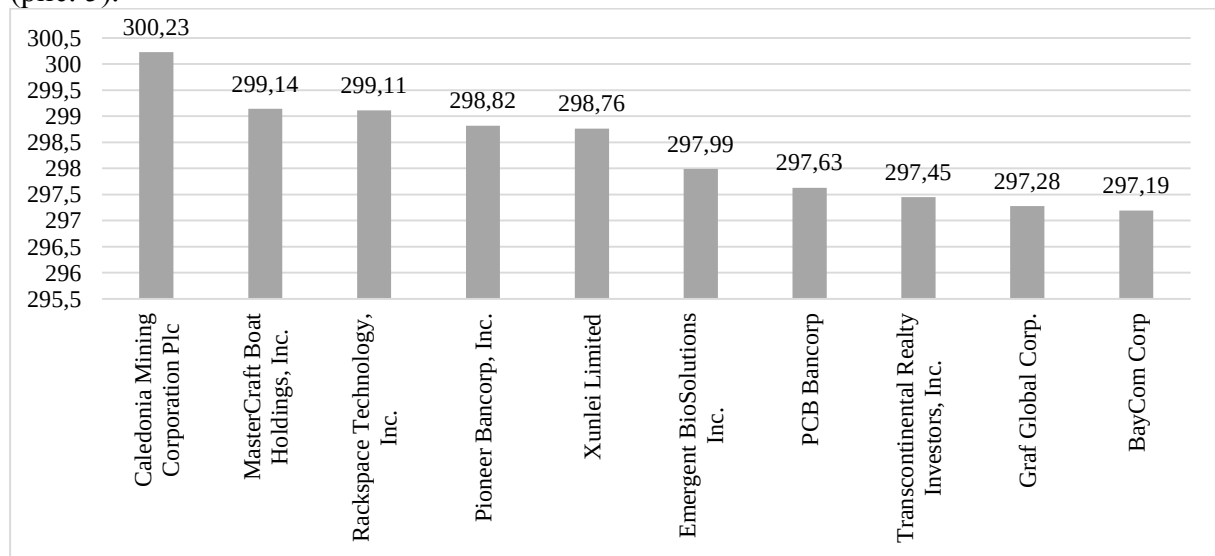

Рис. 5. Аналіз ринкової капіталізації 10 найбільших компаній світу з Micro Cap

Fig. 5. Analysis of Market Capitalization of the World's 10 Largest Micro Cap Companies

Джерело: [14]

На відміну від компаній груп Mega Cap (Microsoft, Apple), які мають глобальну присутність, великі прибутки та стабільні позиції, або Mid Cap / Small Cap компаній, що часто перебувають у фазі активного розширення, фірми з Micro Cap працюють на обмежених регіональних ринках, мають вузьку галузеву спеціалізацію, є вразливими до ринкових потрясінь.

У списку лідерів за капіталізацією серед мікрокомпаній бачимо: добувна промисловість (Caledonia Mining Corporation Plc), суднобудування і транспорт (MasterCraft Boat Holdings, Inc.), IT та хмарні технології (Rackspace Technology, Inc.), фінансовий сектор (Pioneer Bancorp, Inc., PCB Bancorp, BayCom Corp), фармацевтика та біотехнології (Emergent BioSolutions Inc.), китайські технологічні стартапи (Xunlei Limited), нерухомість (Transcontinental Realty Investors, Inc.), SPAC/фінансові інструменти (Graf Global Corp.).

Значна частина компаній – із США, проте є також представники Канади (Caledonia) та Китаю (Xunlei), що свідчить про глобальний характер сегменту навіть у найменшій групі капіталізації. На відміну від більш капіталізованих компаній, ці фірми рідко потрапляють у фокус широкого інвесторського інтересу, але вони можуть бути привабливими для венчурних фондів, локальних інвесторів або спекулянтів.

Компанії з Nano Cap – це ще один, ще більш ризикований і потенційно прибутковий рівень після мікрокапіталізації. Їхня ринкова капіталізація становить менше ніж 50 млн дол. Такі компанії вважаються найризикованішими, а потенціал прибутку дуже різниться – перегляд списку таких фірм часто нагадує пошук цінних речей на розпродажі.

Ці компанії часто маловідомі, знаходяться на ранній стадії розвитку, працюють у вузькоспеціалізованих галузях або мають нестабільне фінансове становище. Їхні акції зазвичай торгуються на позабіржових майданчиках (OTC), що ускладнює доступ широкому колу інвесторів і знижує ліквідність (рис. 6). Інвестування в компанії з нанокапіталізацією вимагає високого рівня обізнаності, готовності до ризику та ретельного аналізу. Потенційні прибутки можуть бути високими, однак імовірність

втрати інвестицій також значна.

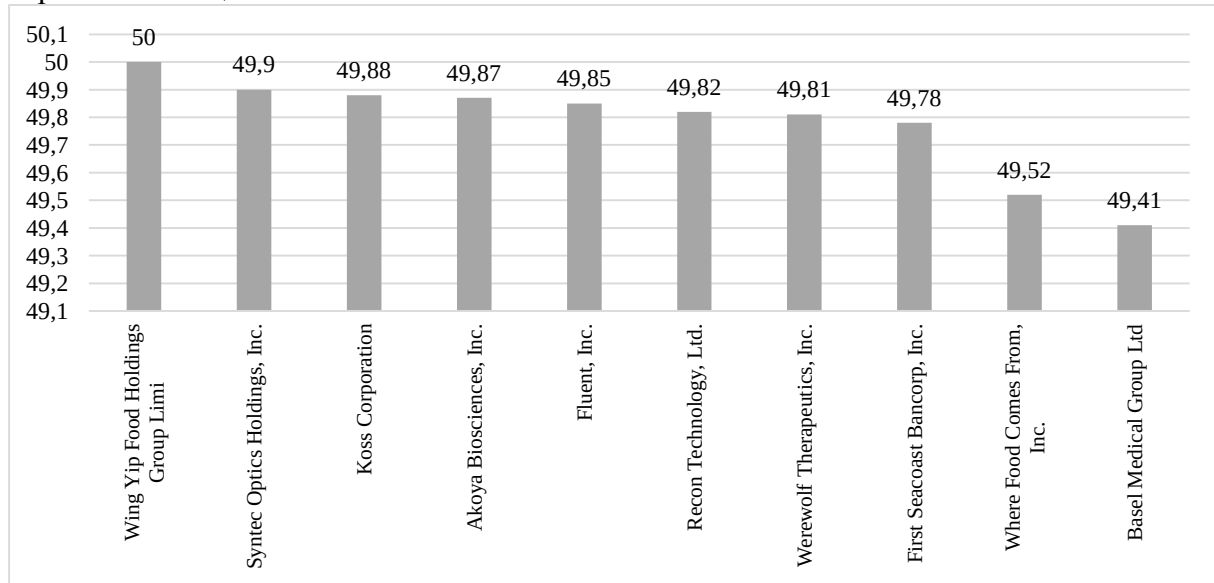

Рис. 6. Аналіз ринкової капіталізації 10 найбільших компаній світу з Nano Cap
Fig. 6. Analysis of Market Capitalization of the World's 10 Largest Nano Cap Companies
Джерело: [14]

Проте, як видно з рис. 6, компанії Nano Cap представляють різноманітні галузі: харчова промисловість (Wing Yip Food Holdings, Where Food Comes From, Inc.), оптика й технології (Syntec Optics Holdings), біотехнології та медицина (Akoya Biosciences, Werewolf Therapeutics, Basel Medical Group), нафта та енергетика (Recon Technology, Ltd.), банківські послуги (First Seacoast Bancorp), споживчі товари (Koss Corporation (аудіотехніка)). Значна частина компаній – із США, але також представлено Гонконг та Китай, що вказує на географічну диверсифікацію навіть у найменших сегментах ринку.

Багато початківців-інвесторів роблять поширену помилку: вони оцінюють розмір компанії лише за ціною її акцій. Проте таке мислення може призвести до серйозних помилок у інвестуванні. Натомість ринкова капіталізація дає повнішу картину, оскільки обчислюється як добуток ціни акції на загальну кількість акцій в обігу. Наприклад, наприкінці 2024 року акції компанії NVIDIA коштували менше 150 дол., але її ринкова капіталізація перевищувала 3,6 трлн дол. Водночас акції Berkshire Hathaway (BRK.A) мали ціну понад 700 тис. дол. за одиницю, але ринкова капіталізація компанії становила трохи більше 1 трлн дол. [13]. Ринкова капіталізація також допомагає інвесторам оцінити рівень ризику. Компанії з великою капіталізацією зазвичай мають більше ресурсів, щоб пережити економічні негаразди. Проте менші компанії часто мають більший потенціал зростання. Компанії з малою капіталізацією зазвичай першими зростають у періоди економічного відновлення, але й першими падають у часи кризи.

Висновки. Різні рівні ринкової капіталізації демонструють різну ефективність залежно від ринкових умов. Акції компаній з великою капіталізацією, як-от Microsoft та Apple, стабільніші у періоди економічної невизначеності. Такі корпоративні гіганти мають значні грошові резерви, диверсифіковані джерела доходу та усталені позиції на ринку. Водночас через свої масштаби вони зазвичай зростають повільніше, ніж менші компанії – подвоїтися набагато складніше, коли твоя ринкова вартість вже становить трильйон доларів. Компанії середньої капіталізації часто забезпечують своєрідний компроміс, поєднуючи стабільність великих компаній з потенціалом зростання малих. Малі компанії історично мають найвищий потенціал зростання, але також і вищі ризики. У 2024 році понад 40% малих компаній були збитковими, тоді як серед великих

компаній таких було лише 7,4%. Ця різниця стає особливо важливою за умов високих відсоткових ставок, адже менші компанії частіше мають проблеми з обслуговуванням боргів і вищими операційними витратами.

Рекомендаціями для інвесторів, заснованих на аналізі ринкових капіталізацій та особливостей компаній різного розміру, можуть бути: визначити свою толерантність до ризику (вищий ризик в обмін на потенційно вищу прибутковість мають малі (Small Cap) або середні (Mid Cap) компанії); диверсифікувати свій інвестиційний портфель за капіталізацією; оцінювати ринкову капіталізацію разом з іншими показниками (Р/Е, прибутковість, боргове навантаження); особливо уважно аналізувати малокапіталізовані компанії (Micro та Nano Cap), адже багато з них є збитковими або мають обмежену ліквідність.

1. Танклевська Н. С., Ярмоленко В. В. Сучасний стан та проблеми функціонування фондового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2021. № 7. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.7.1.
2. Лютий І. О., Крупка І. М. Пріоритети розвитку та суперечності функціонування вітчизняного ринку акцій. *Наукові праці НДФІ*. 2019. № 2. С. 45–66. DOI: <https://doi.org/10.33763/npnd2019.02.045>.
3. Капелюшна Т. В. Аналіз та тенденції розвитку фондового ринку в Європейському регіоні та Україні. *Бізнес Інформ*. 2019. № 12. С. 290–296. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-12-290-296>.
4. Шуба О. А. Особливості інтеграції фондового ринку України у світовий фондовий ринок. *Бізнес Інформ*. 2021. № 4. С. 183–189. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-183-189>.
5. Фролов С., Орлов В., Диха М. Розвиток фондового ринку України через призму взаємозв'язків фондових ринків світу. *Modeling the Development of the Economic Systems*. 2022. №. 2. С. 8–18. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-1>.
6. Білик Д. Найдорожчі компанії світу за підсумками 2021 року. URL: <https://www.dw.com/uk/naidorozhchi-kompanii-svitu-za-pidsumkami-2021-roku/a-60296617> (дата звернення: 14.01.2025).
7. Kuvshinov D., Zimmermann K. The big bang: Stock market capitalization in the long run. *Journal of Financial Economics*. 2022. Volume 145. Issue 2. Part B. P. 527-552. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2021.09.008>.
8. MacKillop S. Understanding Market Capitalization. URL: https://blog.geowealth.com/understanding_market_cap (дата звернення: 14.01.2025).
9. Nicolosi M. The 6 Levels of Market Cap You Should Know. URL: <https://candor.co/articles/issuer-knowledge/an-introduction-to-market-cap> (дата звернення: 14.01.2025).
10. Farooq U., Tabash M. I., Anagreh S., Khudoykulov K. How do market capitalization and intellectual capital determine industrial investment? *Borsa Istanbul Review*. 2022. Volume 22. Issue 4. P. 828-837 <https://doi.org/10.1016/j.bir.2022.05.002>. P. 712 – 743. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0022050718000347>.
11. Azeem A., Naseem M.A., Hassan N.U. et al. A novel lens of stock market capitalization and environmental degradation. *Environ Sci Pollut Res*. 2023. № 30. P. 11431–11442. <https://doi.org/10.1007/s11356-022-22885-1>.
13. TradingView. URL: <https://www.tradingview.com/markets/world-stocks/> (дата звернення: 14.01.2025).
14. OTCMarkets. URL: <https://www.otcmartets.com/research/stock-screener> (дата звернення: 14.01.2025).

References

1. Tanklevska, N. S., & V. V. Yarmolenko. "The current state and problems of the functioning of the stock market in Ukraine." *Effective Economy*, no. 7, 2021, <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.7.1>
2. Liutyi, I. O., & I. M. Krupka. "Development priorities and contradictions of the domestic stock market functioning." *Scientific Papers of the Research Financial Institute*, no. 2, 2019, pp. 45–66, <https://doi.org/10.33763/npnd2019.02.045>
3. Kapeliushna, T. V. "Analysis and trends in the development of the stock market in the European region and Ukraine." *Business Inform*, 2019, no. 12, pp. 290–296. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-12-290-296>
4. Shuba, O. A. "Peculiarities of integration of Ukraine's stock market into the global stock market." *Business Inform*, 2021, no.4, pp. 183–189, <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-183-189>.
5. Frolov, S., Orlov, V., & M. Dykha. "Development of the Ukrainian stock market through the prism of interconnections with global stock markets." *Modeling the Development of the Economic Systems*, 2022, no. 2, pp. 8–18, <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-1>
6. Bilyk, D. "The most valuable companies in the world based on 2021 results." DW, www.dw.com/uk/naidorozhchi-kompanii-svitu-za-pidsumkami-2021-roku/a-60296617. Accessed 14 Jan. 2025
7. Kuvshinov, D., & K. Zimmermann. "The big bang: Stock market capitalization in the long run." *Journal of*

- Financial Economics*, 2022, no. 145(2, Part B), pp. 527–552, <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2021.09.008>
8. MacKillop, S. “Understanding market capitalization.” Geowearth, blog.geowearth.com/understanding_market_cap. Accessed 14 Jan. 2025.
 9. Nicolosi, M. “The 6 levels of market cap you should know.” Candor, candor.co/articles/issuer-knowledge/an-introduction-to-market-cap. Accessed 14 Jan. 2025.
 10. Farooq, U., Tabash, M. I., Anagreh, S., & K.Khudoykulov. “How do market capitalization and intellectual capital determine industrial investment?” *Borsa Istanbul Review*, no. 22(4), 2022, pp. 828–837, <https://doi.org/10.1016/j.bir.2022.05.002>.
 11. Azeem, A., Naseem, M. A., Hassan, N. U., et al. “A novel lens of stock market capitalization and environmental degradation.” *Environmental Science and Pollution Research*, 2023, no. 30, pp. 11431–11442, <https://doi.org/10.1007/s11356-022-22885-1>
 12. Bengtsson, E., & D. Waldenström. “Capital shares and income inequality: Evidence from the long run.” *The Journal of Economic History*, 2018, no. 78(3), pp. 712–743, <https://doi.org/10.1017/S0022050718000347>.
 13. “World stocks.” TradingView, www.tradingview.com/markets/world-stocks/ Accessed 14 Jan. 2025.
 14. “Stock screener.” OTCMarkets, www.otcmartket.com/research/stock-screener. Accessed 14 Jan. 2025.

Дата подання: 21.04.2025